

Svampinfektion (Candida)

Vad är svamp?

Friska människor har normalt på hud och slemhinnor både bakterier och små mikroskopiska svampar av olika slag. Den vanligaste svampen i slidan är Candida, som är en jästsvamp. Den finns också i munhålan och mag-tarmkanalen. Även hos många kvinnor som inte har symtom kan Candida påvisas i liten mängd. Av olika anledningar kan svampen i slidan ibland föröka sig och ge svampinfektion.

Hur vanlig är Candidainfektion i underlivet?

Det är vanligt och drabbar ca 75 % av alla kvinnor någon gång i livet. En liten grupp kvinnor, som är för övrigt helt friska, får återkommande Candidainfektion. Orsaken till detta är hittills okänd.

Vilka är symtomen?

Symtomen kan variera, men nästan alla kvinnor får klåda och sveda, samt ibland en brännande känsla. Slemhinnan i slidöppningen och huden över blygdläpparna är rodnade, irriterade och ibland svullna. I typiska fall är flytningen riklig, vit och grymig. Flytningen kan också, speciellt vid återkommande Candidainfektion, vara mer sparsam, tunn och vitaktig.

Varför får man Candidainfektion?

Den verkliga orsaken är okänd. Vissa riskfaktorer kan urskiljas.

- 1 Antibiotikabehandling, genom att balansen rubbas mellan bakterier och svamp i slidan
- 2 Östrogen, viss östrogenbehandling. Svampinfektion är till exempel vanligare hos gravida. Däremot anses lågdos p-piller **ej** öka risken för svamp
- 3 Frekventa samlag kan eventuellt bidra
- 4 Irritation i underlivet på grund av för flitigt tvättande eller från skav av tättsittande kläder kan eventuellt bidra
- 5 Nedsatt immunförsvar, såsom till exempel vid cellgiftsbehandling
- 6 Diabetes som ej är välinställd kan öka risken för candidainfektion

Hur tar man reda på om Candida orsakar symtomen?

Vid gynekologisk undersökning kan prov tas från sekretet i slidan för mikroskopisk undersökning och ev. svampodling. Ibland är fynden vid gynekologisk undersökning så typiska att prov inte behöver tas. Vid återkommande besvär är det viktigt att diagnosen bekräftas med mikroskopi och gärna odling.

Följdillstånd?

Nej. Candidainfektion kan upplevas som mycket obehagligt, speciellt vid återkommande besvär, men några medicinska följdillstånd föreligger inte.

Behandling?

Det finns flera typer av slidpiller och vaginalkräm som har god effekt och är receptfria. Tablettbehandling är ett alternativ för kvinnor med återkommande Candidainfektioner.

Smittar Candidainfektion? Behöver partnern behandlas?

Nej, man räknar inte med att Candida smittar vid sexuell kontakt. Mannen kan, efter samlag med en kvinna med Candidainfektion, uppleva övergående rodnad och irritation på ollon och förhud. Om kvinnan återfår besvären så är det Candida från hennes egen slemhinna som förökar sig.

Hur kan jag förebygga svampinfektion?

Undvik allt för flitigt tvättande av underlivet, speciellt med tvåål. Det finns inga "snälla tvåålar". I allmänhet räcker det att tvätta underlivet med ljummet vatten. Undvik tattsittande kläder samt skav och friktion så mycket som möjligt. Laktobakterier och surgörande gel har inte visats ha någon säker effekt, och det har inte heller förändring av kosten.